

УДК: 336.228.32

DOI: 10.60022/2(2)-3SD

Склярова Злата Олександрівна

здобувач вищої освіти факультету менеджменту, обліку та інформаційних технологій

Одеський національний економічний університет, Україна

Skliarova Zlata

higher education applicant, Faculty of Management, Accounting and Information Technologies

Odessa National Economic University, Ukraine

ПДФО У СИСТЕМІ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПЛАНУВАННЯ

Анотація. Загальна частка надходжень з податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) у 2024 році є досить вагомою у структурі як місцевих, так і державного бюджету, і з кожним роком вона стає все більш значущою. Наразі навіть існують проекти, які розглядають інші схеми зарахування ПДФО до місцевих бюджетів, тому що це досить великі надходження, які громади зможуть використати з метою власного розвитку та покращення якості життя мешканців.

Однак у складні для України часи економічних викликів, погроз та постійних ризиків варто приділяти особливу увагу оптимізації прибутків не лише державного бюджету, але й доходам звичайних українців. Фізичні особи мають знати, як не нести небажаних витрат, обтяжливих та зайвих податкових навантажень, та як оптимізувати власні прибутки. Адже непослідовність облікового процесу, недостатня гнучкість у сприйнятті законів, недосконалість знань та обмежений погляд на облікові процеси призводять до зайвих витрат.

У статті розглянуто проблемні аспекти планування ПДФО, шляхи оптимізації з ПДФО. Також досліджено методи, що є неприпустимими та шляхи, які необхідно оминати, так як, враховуючи українську законодавчу базу, вони є незаконними в Україні.

Також у статті проаналізовано специфіку планування ПДФО у системі прямого оподаткування, виокремлено принципи та методи планування, а також стратегії оптимізації податкових обов'язків. Досліджено вплив податкового законодавства на можливості планування ПДФО з урахуванням особливостей української системи оподаткування. Результати дослідження дають змогу зробити висновки щодо ефективних підходів до планування податків в Україні.

Ключові слова: оподаткування, ПДФО, пряме оподаткування, планування податків, оптимізація податків.

VAT IN THE DIRECT TAXATION SYSTEM: PROBLEM ASPECTS OF PLANNING

Abstract. In 2024, the overall share of revenues from the personal income tax (PIT) is quite significant in both local and state budgets, and it is becoming increasingly important each year. Currently, there are even projects considering other schemes for allocating PIT to local budgets because these are significant revenues that communities can use for their own development and improving the quality of life for residents.

However, in the complex times of economic challenges, threats, and constant risks facing Ukraine, special attention should be paid to optimizing incomes not only for the state budget but also for the incomes of ordinary Ukrainians. Individuals should know how to avoid unwanted expenses, burdensome and unnecessary tax burdens, and how to optimize their own incomes.

This article thoroughly examines the problematic aspects of PIT planning, ways to optimize expenses related to PIT, as well as the legislative framework that allows citizens who have the right to do so to reduce their tax burden and, accordingly, increase their incomes. Also considered are methods that are unacceptable and ways that need to be avoided, as they are illegal in Ukraine.

The article also analyzes the specifics of PIT planning in the system of direct taxation, identifies the principles and methods of planning, as well as strategies for optimizing tax obligations. The impact of tax legislation on the possibilities of PIT planning is studied, taking into account the specifics of the Ukrainian taxation system. The results of the research allow conclusions to be drawn about effective approaches to tax planning in Ukraine.

Furthermore, it is essential to highlight the importance of financial literacy and awareness among individuals regarding tax planning. Educating citizens about the various provisions of tax laws, available deductions, and legitimate strategies for reducing tax liabilities can empower them to make informed financial decisions and maximize their disposable income.

Additionally, amidst the evolving economic landscape, policymakers should continuously review and update tax

policies to ensure they remain equitable, efficient, and conducive to economic growth. Balancing the need for revenue generation with the goal of fostering a business-friendly environment and supporting individual prosperity requires careful consideration and ongoing evaluation of tax laws and regulations.

In conclusion, effective PIT planning is crucial for both individuals and the broader economy of Ukraine. By implementing sound tax planning strategies, individuals can minimize their tax burden while contributing to the sustainable development and prosperity of the country.

Keywords: taxation, personal income tax, personal income tax, direct taxation, tax planning, tax optimization.

Постановка проблеми. В умовах сучасної економіки питання оптимізації податкових виплат стають дуже актуальними як для фізичних осіб, так і підприємств. Одним із ключових аспектів оптимізації податків є планування податкових виплат, зокрема ПДФО у системі прямого оподаткування.

ПДФО – це податок, яким оподатковуються доходи фізичних осіб від різних джерел. Об’єктом дослідження є процес планування ПДФО, що включає в себе аналіз методів оптимізації податкових виплат та їх вплив на фінансовий стан фізичних осіб. Предметом дослідження є особливості планування ПДФО в системі прямого оподаткування, включаючи розрахунок податкових виплат, використання податкових пільг та інших інструментів оптимізації податків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання справляння ПДФО, їх елементи та специфіка сплати досліджувалося багатьма вченими: Андрієнко К., Артюх О., Лавришина С. тощо. У роботи авторів Андрієнко О. та Артюх О. [1] освітлено загальні проблемні аспекти податкової системи України та окремо прямих і непрямих податків, однак питання оптимізації ПДФО для платників було розкрито загально.

У кваліфікаційній роботі Лавришина С. [2] не було надано практичних рекомендацій щодо планування та оптимізації ПДФО.

У праці Онищенко В. [3] не розглядалися напрямки планування ПДФО, не було надано практичних порад стосовно оптимізації податкових навантажень.

Автори Колесник В. та Краска В. [4, 5] освітили проблему ухилення від сплати ПДФО в Україні, урахували статистичні дані, однак не надали практичних рекомендацій безпосередньо для платників ПДФО, або ж рекомендації були надані в недостатньому обсязі.

Метою статті є розгляд та аналіз особливостей планування ПДФО у системі прямого оподаткування з метою виявлення ефективних стратегій оптимізації податкових виплат та підвищення фінансової стабільності фізичних осіб.

- Завдання дослідження:
- визначити стратегії планування ПДФО, які допоможуть оптимізувати податкові навантаження. Изменить на оптимізації. оподаткування
 - запропонувати рекомендації щодо оптимізації податкових виплат з урахуванням сучасних тенденцій в податковому законодавстві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обчислення ПДФО в Україні вимагає уважності та ретельного вивчення податкових правил, що регулюють цей процес, для відповідності вимогам законодавства та уникнення податкових ризиків.

На 2024 рік ставки ПДФО в Україні залишаються незмінними (табл.1).

Таблиця 1

Ставки ПДФО у 2024 році			
18%	9%	5%	0%
- заробітна плата - винагороди -оподаткування третього проданого за рік об’єкта нерухомості та наступних	дивіденди нерезидентам або суб’єктам-неплатникам податку на прибуток	-продаж другого за рік об’єкта нерухомості -продаж першого об’єкта нерухомості за рік, який був у власності менше 3 років -подарунки та спадщина	- продаж першого об’єкта нерухомості за рік - спадщина від близьких родичів, які не входять до 1 та 2 кола споріднення - подарунки від чоловіка/дружини

Джерело: [3]

Щодо статистики, в Україні ведеться систематичний моніторинг оподаткування фізичних осіб, включаючи збір даних про обсяги оподаткування, середній рівень оподаткування у різних групах населення та інші параметри. Ця статистика допомагає уряду здійснювати аналіз ефективності податкової політики та приймати відповідні рішення для її удосконалення. Такі дані також можуть використовуватися для прогнозування податкових надходжень та розробки податкових стратегій у майбутньому.

ПДФО сплачується до місцевих бюджетів, однак на початку 2024 року у Верховній Раді було зареєстровано вже 16 ініціатив щодо зміни порядку зарахування ПДФО. Запити надходили від територіальних громад. Викликані вони були утвореною диспропорцією між територіальними бюджетами різних громад. Так як ПДФО

сплачується до бюджету територіальної громади, у якій зареєстрований роботодавець, а не сам платник податку (робітник), великі громади мають більше надходжень з ПДФО, тому що переважна більшість роботодавців зареєстрована у великих містах, однак працевлаштовуються там люди з малих міст та селищ. І весь потік коштів з ПДФО прямує до великих міст. Селища не мають достатньо ресурсів для розвитку, так як їх бюджет недостатньо поповнюється.

Передбачається, що зміна механізму зарахування ПДФО за місцем реєстрації платника дозволить значно підвищити надходження до бюджетів невеликих за чисельністю громад [6, с. 1].

Надходження з ПДФО – це значна частина місцевих бюджетів. Так на Полтавщині за 2023 рік основним податковим джерелом надходжень до бюджету області був ПДФО, питома вага якого в загальному фонді становила 63,6% [7, с. 1]. Це дуже вагома частка.

У свою чергу в 2023 році основними бюджетоутворюючими джерелами доходів загального фонду бюджету Одеської міської територіальної громади були 4 джерела, серед яких також ПДФО. Питома вага ПДФО у фактичних надходженнях загального фонду у 2023 році становила 59,5%, або 6460 млн грн, що на 0,2% перевищило план [8]. Цей показник незначно поступається показникам Полтавської області, так як це теж переважна частина усіх зарахувань.

Однак маємо розуміти, що до 2022 року надходження з ПДФО були майже у декілька разів меншими у кожному регіоні. Це безпосередньо пов'язано з мобілізацією в Україні. У зв'язку з тим, що у 2022 році кількість військових зросла з 250 тис. осіб до 700 тис. осіб, відповідно грошове утримання військових стало найбільшою статтею видатків загального фонду державного бюджету, а видатки за іншими статтями скоротилися, «військове» ПДФО значно помножило частку зарахувань з ПДФО у місцевих та державному бюджетах [9].

На 01.03.2024 у загальній структурі доходів Державного бюджету України частка ПДФО складала 10,8% (рис.1).

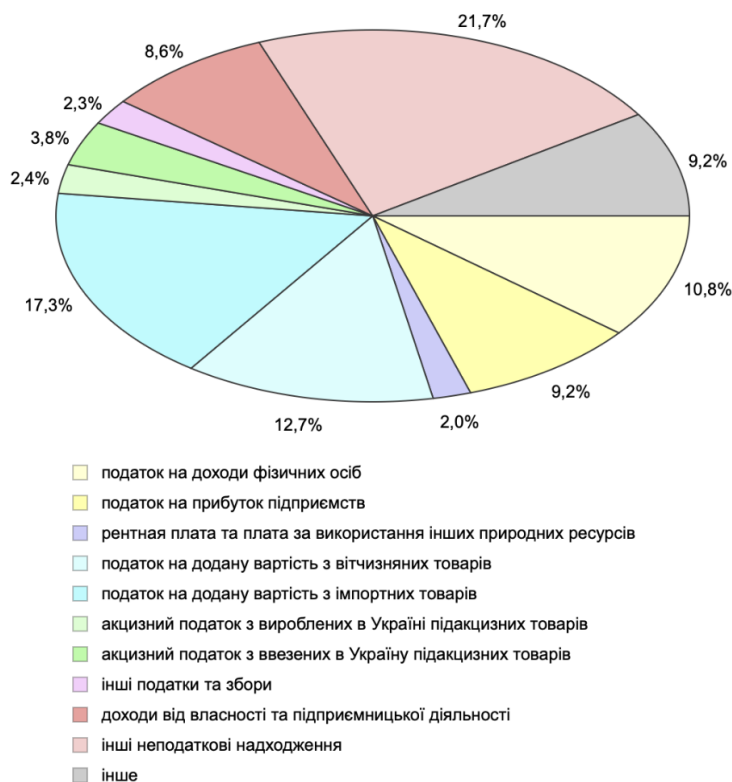

Рис.1. Структура доходів Державного бюджету України на 01.03.2024
Джерело: [10]

За прогнозами Міністерства фінансів України, основним джерелом надходжень загального фонду у 2024 році буде ПДФО, що становитиме 60,9% від показника доходів загального фонду 2024 року.

Враховані в бюджеті показники ПДФО на 2024 рік до місцевих бюджетів становлять 270,1 млрд грн (рис. 2). Факторами впливу на спад надходжень ПДФО у 2024 році, який становить – 18,2% до очікуваного показника 2023 року, є застосування нормативу розподілу податку відповідно до норм бюджетного законодавства (без врахування податку на доходи фізичних осіб від грошового забезпечення військовослужбовців) із врахуванням поступового зростання ділової активності суб'єктів господарювання, виходячи з можливостей в періоди дії воєнного стану та ліквідації наслідків збройної агресії проти України.

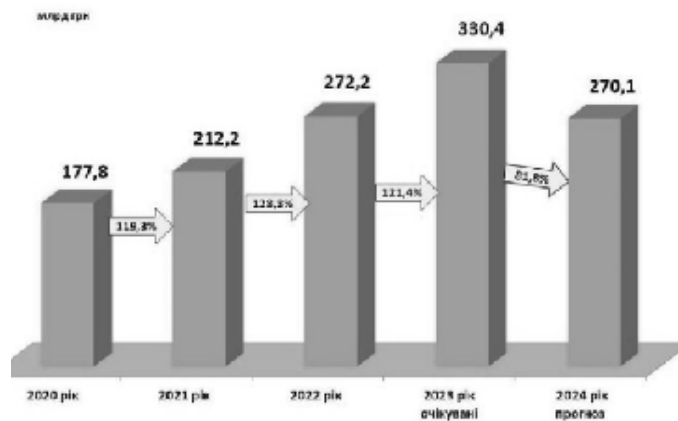

Рис. 2. Динаміка надходжень ПДФО до місцевих бюджетів
Джерело: [11, с. 11]

Враховуючи вагомість частки ПДФО у загальній структурі доходів держави, за зарахуванням податку до бюджету має здійснюватися особливий контроль.

Відомо, що ПДФО є прямим податком, це дає можливість державі відслідковувати доходи громадян, які провадять свою діяльність на території України, так як розмір податку залежить безпосередньо від суми доходу особи. Однак основним недоліком такої досить простої системи є ухилення від сплати ПДФО.

Найбільш розповсюдженою схемою ухилення від сплати податків є реєстрація суб'єкту за кордоном (переважно в офшорних зонах), хоча свою діяльність він провадить на території України. Розвиток тіньової економіки, яка безперервно функціонує в Україні вже багато років, шахрайство, корупція, заниження чи приховування прибутку, провадження незаконної діяльності та банальна несплата податків щорічно коштують Бюджету держави чималих коштів. Згідно зі звітом міжнародної організації Global Financial Integrity, протягом останніх 10 років з України було виведено близько 116 млрд. дол., що становить приблизно 9,4 % від ВВП кожного року [4, с. 2; 12]. Законом передбачені покарання за ухилення від сплати податків, але часто наведені схеми важко відслідкувати. Однак, які причина масового ухилення від сплати ПДФО [5, с. 1-2]:

- високі податкові ставки: це стосується переважно осіб, чий доходи є досить високими, та вони починають реєструвати джерела своїх доходів в офшорах;
- складність Податкового кодексу України (ПКУ): не завжди особам, чия діяльність не пов'язана з постійним моніторингом законодавства, легко знаходити однозначні відповіді на питання, які стосуються їх податкового навантаження;
- корупція – головна перепона для успішного створення та законного і безперервного ведення бізнесу в державі.

Владою безперервно проводяться заходи податкового контролю, які передбачають систематичні планові та позапланові для зміцнення прозорості, підвищення контролю, підвищення податкової свідомості громадян тощо.

Фізичні особи мають правильно планувати своє податкове навантаження з ПДФО, щоб воно не ставало для них обтяжливим, оминаючи незаконне ухилення від сплати податку.

Планування ПДФО є важливим аспектом фінансового управління для максимізації ефективності оподаткування та зменшення податкових виплат. Ефективне планування ПДФО може включати в себе використання податкових пільг, відстрочення доходів або зниження податкових витрат через витрати на освіту, медичне страхування тощо. Наприклад, особи можуть скористатися податковими пільгами на освіту для зменшення загальної суми податкових виплат.

Існують різні стратегії планування ПДФО, які можуть бути використані громадянами для зниження податкового навантаження.

Деякі з них включають:

1. Використання податкових вирахувань: громадяни можуть скористатися різноманітними податковими вирахуваннями, які дозволяють зменшити обсяг доходів, що підлягають оподаткуванню. Це може включати витрати на освіту, медичні послуги, іпотеку тощо.
2. Використання пенсійних та інвестиційних рахунків: окрім заощадження на пенсійних рахунках, інвестиції в пенсійні та інвестиційні фонди можуть допомогти зменшити оподаткування на прибуток від інвестицій.
3. Оптимізація джерел доходу: розподілення доходів між різними джерелами може допомогти знизити загальний рівень оподаткування. Наприклад, отримання доходу від дивідендів чи відсотків може мати інші ставки оподаткування, ніж заробітна плата.
4. Використання податкових кредитів та знижок: деякі сімейні та особисті обставини можуть дозволити

отримати податкові кредити або знижки. Наприклад, наявність дітей або осіб з інвалідністю може призвести до отримання податкових вигод.

5. Консультування фахівцями з оподаткування: отримання консультації від професійних фахівців з оподаткування може допомогти розробити індивідуалізовану стратегію планування податків, що враховуватиме особисті фінансові цілі та обставини.

Важливо пам'ятати, що планування податків повинно відбуватися в межах закону та етичних норм. Жодна стратегія не повинна порушувати законодавство або створювати податкові ризики для фізичної особи.

Планування ПДФО в системі прямого оподаткування має численні переваги, а саме:

1) Можливість максимально використовувати доступні податкові вирахування, знижки та інші вигоди, що дозволяє значно зменшити податкові виплати. Наприклад, податкова соціальна пільга (ПСП), значно зменшує податкове навантаження, однак отримати її можуть не всі, а лише люди з низьким рівнем доходів. Також існує податкова знижка – інструмент, доступніший за ПСП, яка дозволяє повернути частину сплаченого ПДФО після подання річної податкової декларації. Згідно зі статтею 166 Податкового кодексу України, скористатися податковою знижкою мають право [13]:

- резиденти України, громадяни України або особи з іноземним громадянством, які перебувають на території нашої країни більше, ніж 183 дні протягом усього року;

- особи, які понесли певні витрати, пов'язані з придбанням товарів, послуг або оплатою робіт резидента (фізичної або юридичної особи), що мають документально зафіксовані підтвердження. Якщо громадянин сплатив навчання своєї дитини в закордонному навчальному закладі, права на податкову знижку він не має;

- особи, які отримують офіційну заробітну плату або працюють за договорами цивільно-правового характеру, які платять ПДФО. Якщо громадянин зареєстрований як фізична особа-підприємець (ФОП), він не має права на податкову знижку, оскільки не є платником ПДФО.

1. Зменшення податкових обов'язків: шляхом оптимізації структури доходів та витрат можна знизити загальний рівень оподаткування, що дозволяє зекономити кошти або перерозподілити їх на інші цілі. Далі в статті буде надано конкретні рекомендації.

2. Планування майбутніх витрат: податкове планування дає можливість фізичним особам попередньо розрахувати їхні податкові зобов'язання та зробити необхідні заходи для мінімізації їхнього впливу на фінансове становище.

3. Підвищення фінансової стабільності: зменшення податкового тягаря дозволяє фізичним особам зберігати більше грошей у власному розпорядженні, що може бути використано для покращення фінансової стабільності та зменшення фінансових ризиків.

Отже, планування ПДФО дозволяє громадянам та підприємцям ефективно управляти своїми фінансами, знижувати податкові обов'язки та збільшувати фінансові можливості.

Незважаючи на переваги, стратегії планування ПДФО мають свої недоліки:

1. Складність правил і обмежень: податкове законодавство може бути складним і вміщувати багато обмежень, які обмежують можливості планування податків. Наприклад, деякі податкові вигоди можуть бути доступні лише за певних умов, або мають обмеження щодо суми витрат. Наприклад, ПСП або податкова знижка. Особи часто не мають бажання розбиратися з умовами отримання цих вигід, або ж елементарно не можуть пройти до кінця «бюрократичне коло».

2. Податковий аудит і штрафи: якщо податковий орган визначить, що стратегія планування податків була використана з метою ухилення від сплати податків або порушення законодавства, це може призвести до податкового аудиту та накладення штрафів.

3. Негативне сприйняття громадськістю: деякі методи планування податків можуть бути сприйняті громадськістю як неетичні або недостатньо соціально відповідальні. Це може негативно вплинути на репутацію та стосунки з клієнтами чи співробітниками. Це спричинено тим, що іноді люди, на жаль, дійсно зловживають своїми можливостями, і тому часто це виглядає як обхід законодавства. Найелементарніший приклад, який можна навести – багатодітна мати-одиначка, яка фактично перебуває у шлюбі, однак це не задокументовано. Такі люди користуються всіма пільгами, які надає держава, однак не на всі вони мають право. З іншого боку розглянемо реєстрацію бізнесу в інших містах та країнах. Це, на перший погляд, цілком законно, однак часто підприємницька діяльність ведеться на території України, а реєструється не на ній. Розглянемо і третій бік. Деякі особи (часто пенсіонери) не користуються своїми соціальними пільгами через страх суспільного осуду, це питання скоріш психологічне та досить суб'єктивне, тому на ньому не будемо зупинятися.

4. Зміна законодавства: податкове законодавство може змінюватися з часом, що може вплинути на ефективність планування податків. Нові правила або обмеження можуть скасувати попередні податкові вигоди чи змінити стратегії планування.

Отже, при використанні стратегій планування ПДФО важливо усвідомлювати ці недоліки та дотримуватися вимог законодавства, етичних норм та принципів соціальної відповідальності.

Під час планування податкових виплат важливо враховувати не лише поточні, але й майбутні податкові зобов'язання.

Одним з ефективних методів є регулярне моніторинг податкових законодавчих змін, майбутніх проектів

та їх впливу на податкові обов'язки. Крім того, рекомендується звернутися до кваліфікованого фахівця з податкового планування для отримання індивідуальних консультацій.

Узагальнюючи вищевикладене дослідження, доцільним буде навести деякі практичні поради платникам податків щодо законного планування та оптимізації власного податкового навантаження з ПДФО.

Серед податківців часто використовується поняття «додаткове благо». Це надання робітникам (або в деяких випадках неробітникам) певних бонусів у грошовому чи негрошовому еквіваленті, однак дані привілеї не мають відношення до виконання обов'язків трудового найму і не є зарплатою. Ці виплати перелічені у пп. «а» - «е» пп. 164.2.17 ПКУ. Якщо переданий об'єкт чи кошти кваліфіковані як додаткове благо та не є заробітної платою, то дані суми не є об'єктом обчислення єдиного соціального внеску (ЄСВ), проте підлягають нарахуванню ПДФО з певними нюансами. Однак іноді підприємство має можливість оформити надання нематеріальних благ як подарунок. Відомо, що у статті 165 пункт 165.1 підпункт 165.1.39 ПКУ сказано, що до оподаткованих доходів не відносяться об'єкти, вартість яких не перевищує 25 відсотків однієї мінімальної місячної заробітної плати. Проте варто пам'ятати, що винятком у цьому випадку є грошові виплати у будь-якій сумі. Також не оподатковується та не включається до загального місячного або річного оподатковуваного доходу платника податку благодійна, у тому числі гуманітарна допомога, яка надходить на його користь у вигляді коштів або майна (безоплатно виконаної роботи, наданої послуги) та відповідає вимогам, визначеним пунктом 170.7. Варто особливо взяти до уваги всю статтю 165 ПКУ, так як там детально перелічено послуги, надання яких не оподатковується ані ПДФО, ані військовим збором (вартість допомоги на лікування та медичне обслуговування, оплата навчання у вітчизняних вищих та професійно-технічних навчальних закладах, допомога на поховання померлого працівника тощо).

У разі, якщо працівнику необхідно надати лікарняні, роботодавець може запропонувати альтернативу – надання допомоги на лікування. Тому що, згідно з пп. 165.1.19 ПКУ, кошти або вартість майна (послуг), що надаються як допомога на лікування та медичне обслуговування платника ПДФО, або його члена сім'ї першого ступеня споріднення, за умови документального підтвердження витрат, пов'язаних із наданням зазначеної допомоги (у разі надання коштів) для придбання препаратів або інших необхідних для лікування предметів (послуг), за рахунок коштів благодійної організації, не включаються до загального оподатковуваного доходу та, відповідно, не підлягають оподаткуванню ПДФО. Повинні бути документи, які підтверджують, що фізична особа має потребу в лікуванні та медичному обслуговуванні. Звісно, не завжди це може замінити лікарняні, однак у більшості випадку така альтернатива можлива.

Ще один приклад зменшення податкових витрат з ПДФО пов'язана із виплатою зарплати працівникам, чия робота передбачає постійні поїздки [14, с. 2]. У разі, коли робітник знаходиться не на своєму робочому місці, за яким він є зареєстрованим, а в поїзді, ми маємо право нараховувати не зарплату, а витрати на відрядження, яка фактично відіграватиме роль зарплати у ці періоди. Адже відповідно до пп. «а» пп. 170.9.1 ПКУ будь-які витрати на відрядження не включаються до оподатковуваного доходу платника податку. Але має бути ряд документів, які підтверджують відрядження:

- запрошень сторони, що приймає, діяльність якої збігається з діяльністю сторони, що відряджає;
- укладеного договору чи контракту;
- інших документів, які встановлюють або засвідчують бажання встановити цивільно-правові відносини;
- документів, що засвідчують участь відрядженої особи в переговорах, конференціях або симпозіумах, інших заходах, які проводяться за тематикою, що збігається з господарською діяльністю сторони, що відряджає.

Це цілком логічна процедура, так як від'їзди робітника і є фактично відрядженням. Однак все одно іноді це може відображатися як звичайне нарахування зарплати, тому що так простіше. Але відображення відпустки в обліку значно зекономить кошти, які потенційно могли направитися на сплату ПДФО.

Застосування цих практичних порад може допомогти зменшити податкові зобов'язання та максимізувати використання доступних податкових вигід.

Висновки. Правильне планування ПДФО – інструмент, що може значно знизити обсяг витрат. Через елементарне небажання розглянути інші варіанти, дещо змінити звичні алгоритми операцій, ширше поглянути на процес обліку, фізичні особи несуть зайві витрати, 18% від суми доходів – це чимало. Однак і зловживати можливістю зменшення ПДФО не варто, так як законодавство може кваліфікувати це як злочин, тоді втрати будуть значно більшими. Необхідно розглядати детально кожний підпункт ПКУ, аби обрана стратегія мала всі підстави бути законною, визнаною, підкріпленою всіма необхідними документами.

Послідовне та грамотне планування свого податкового навантаження значно підвищить рівень фінансової стабільності, ділової активності, платоспроможності та законодавчої обізнаності громадян.

Література

1. Андрієнко К., Артюх О. Проблемні аспекти сучасної податкової системи України. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 2, No. 4, 2023, pp. 01-10. DOI: 10.46299/j.isjmef.20230204.01. С.1-10. (дата звернення: 10.04.2024)
2. Лавришин С.Ю. Ухилення від оподаткування: причини, наслідки та протидія. – Рукопис. Львів, 2023. 65 с.

3. Онищенко В. Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО). Головбух. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/9210-pdfo-u-2022-rots>.
4. Колесник В. Сучасні проблеми ухилення від сплати податків та шляхи їх вирішення. Світ наукових досліджень : бірник тез доп. міжнар. науково-практ. інтернет-конф. з економіки, інформ. систем і технологій, психології та педагогіки, м. Тернопіль, 26–27 трав. 2022 р. Тернопіль, 2022. С. 14–17. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/38407/1/36Бірник%2026%20травня.pdf#page=14>.
5. Краска В. Ухилення від сплати податків в Україні: причини та методи боротьби. Фіскальна політика України в умовах євроінтеграційних процесів : 36. матеріалів XX Всеукр. науково-практ. конф. студентів і молодих вчен., м. Тернопіль, 25 трав. 2023 р. Тернопіль, 2023. С. 76–77. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/49479/1/Краска%20Вікторія.pdf>.
6. Новий механізм зарахування ПДФО: розрахунок впливу змін на розвиток громад. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/novy-mekhanizm-zarakhuvannia-pdfo-rozrakhunok-vplyvu-zmin-na-rozvytok-hromad>.
7. Пругло Я. У 2023 році пдфо залишився основним джерелом надходжень до бюджетів громад – 12,4 млрд грн. Полтавщина. URL: <https://poltava.to/news/75441/>.
8. Поворозник В. За час війни доходи громад від «військового» ПДФО зросли у вісім разів. уряд планує віддати їх на зброю. Forbes Ukraine. URL: <https://forbes.ua/money/za-chas-viyni-dokhodi-gromad-vid-pdfo-zbilshilis-u-visim-raziv-uryad-planue-viddati-ikh-na-zbroyu>-ekonomist-vasil-povoroznik-rozpoviv-u-chomu-sut-rishennya-ta-zibrav-vsi-za-y-proti-initsia-27092023-16285.
9. Доходи держбюджету України. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>
10. Про Державний Бюджет України на 2024 рік : Проект Закону України від 15.09.2023 р. № 05110-08-6/25507. URL: https://ns-mrada.cg.gov.ua/web_docs/6694/2023/09/docs/Бланк_МФУ_вих_дний_30000.pdf.
11. Офіційний сайт міжнародної організації Global Financial Integrity. URL: <http://www.gfintegrity.org>.
12. Податковий кодекс України // Затверджено Верховною Радою України від 02.12.2010 № 2755-VI (редакція від 01.04.2024). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275517?find=1&text=165.1.39#w1_5.
13. Біленька М. Відрядження дистанційного працівника: як оформляти та подавати авансовий звіт. Бухгалтер.UA. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/13268_vdryadzhennya-dstantsynogo-pratsvnika-yak-oformlyati-ta-podavati-avansoviy-zvt.

References

1. Andriienko, K., & Artiukh, O. (2023). Problematic aspects of the modern tax system of Ukraine. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*, 2(4), 01-10. DOI: 10.46299/j.isjmef.20230204.01.
2. Lavryshyn, S.Y. (2023). Tax evasion: causes, consequences, and counteraction. Manuscript. Lviv, Ukraine: Independent.
3. Onyshchenko, V. (n.d.). Personal Income Tax (PIT). *Holovbukh*. Retrieved from: <https://buhplatforma.com.ua/article/9210-pdfo-u-2022-rots>.
4. Kolesnyk, V. (2022). Modern problems of tax evasion and ways to address them. *World of Scientific Research: Collection of abstracts of the International Scientific and Practical Internet Conference on Economics, Information Systems and Technologies, Psychology and Pedagogy*, May 26-27, 2022. Ternopil, Ukraine: Ternopil University. Retrieved from: <https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/38407/1/36Бірник%2026%20травня.pdf#page=14>.
5. Kras'ka, V. (2023). Tax evasion in Ukraine: causes and methods of combating. *Fiscal policy of Ukraine in the context of European integration processes: Collection of materials of the XX All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Students and Young Scientists*, May 25, 2023. Ternopil, Ukraine: Ternopil University. Retrieved from: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/49479/1/Краска%20Вікторія.pdf>.
6. New mechanism for PIT allocation: assessing the impact of changes on community development. *Government Portal*. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/novy-mekhanizm-zarakhuvannia-pdfo-rozrakhunok-vplyvu-zmin-na-rozvytok-hromad>.
7. Pruhlo, Y. (2023). In 2023, PIT remained the main source of revenues for communities - UAH 12.4 billion. *Poltava Region*. Retrieved from: <https://poltava.to/news/75441/>.
8. Povoroznyk, V. (n.d.). During the war, community incomes from «military» PIT increased eightfold; the government plans to allocate them to weapons. *Forbes Ukraine*. Retrieved from: <https://forbes.ua/money/za-chas-viyni-dokhodi-gromad-vid-pdfo-zbilshilis-u-visim-raziv-uryad-planue-viddati-ikh-na-zbroyu-ekonomist-vasil-povoroznik-rozpoviv-u-chomu-sut-rishennya-ta-zibrav-vsi-za-y-proti-initsia-27092023-16285>.
9. Revenues of the State Budget of Ukraine. Official website of the Ministry of Finance of Ukraine. Retrieved from: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>.
10. On the State Budget of Ukraine for 2024: Draft Law of Ukraine dated September 15, 2023, No. 05110-08-6/25507. Retrieved from: https://ns-mrada.cg.gov.ua/web_docs/6694/2023/09/docs/Бланк_МФУ_вих_дний_30000.pdf.
11. Official website of the international organization Global Financial Integrity. Retrieved from: <http://www>.

gfintegrity.org.

12. Tax Code of Ukraine // Approved by the Verkhovna Rada of Ukraine on December 2, 2010, No. 2755-VI (as amended on April 1, 2024). Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275517?find=1&text=165.1.39#w1_5.

13. Bilen'ka, M. (n.d.). Business trips of remote workers: how to arrange and submit an advance report. Buchhalter.UA. Retrieved from: https://buh.ligazakon.net/aktualno/13268_vdryadzhennya-distantynogo-pratsvnika-yak-oformlyati-ta-podavati-avansoviy-zvt.).